

ORIENTERINGSSAK

Til:

Fakultetsstyret for Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi

Møtedato:

17.10.2019

Sak:

Rapport på næringsrelevant forskning og aktivitet ved BFE

Administrasjonen arbeider med en rapport på næringsrelevant forskning og annen aktivitet ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi. Denne vil fremlegges for fakultetsstyret til møtet 28. november. Bakgrunnen for denne rapporten er bestilling fra styret i etterkant av at NFH fikk et gaveprofessorat fra Sjømat Norge, og styret ønsket en oversikt over fakultets interaksjon med næringsaktører, samt vurdering av potensial og muligheter for styrket samarbeid med næringslivet. I rapporten tar vi sikte på å gjennomgå status fra 2014-2019 samt forsøke å kartlegge mulige kilder hvor BFE bør rette sin innsats mot.

Analyse av næringsrelevant forskning

Administrasjonen har startet på en analyse av i hvilken grad forskningssøknader og prosjekter i perioden 2014-2019 er relevant for norsk næringsliv. Datamaterialet bygger på ca 1300 søknader og prosjekter, og klassifiserer prosjektene i fire kategorier

1. Prosjekter for næringsliv og industri – typiske oppdragsprosjekter og virkemidler for industri gjennom offentlige finansieringsordninger
2. Prosjekter m/industripartner – Prosjekter som involverer industripartner i konsortiet, men BFEs aktivitet er ikke nødvendigvis direkte på oppdrag fra industripartnere, f.eks SFI, H2020 og kompetanseprosjekter
3. Næringsrelevante prosjekter – Omfatter både grunnforskningsprosjekter og anvendte prosjekter der prosjektets natur vurderes å ha relevans for ulike næringer. Gaver fra industri kan tilhøre dette området, men kan også tilhøre andre klassifiseringer.
4. Ikke næringsrelevante prosjekter – Grunnforskningsprosjekter som av natur og problemstilling ikke har nærliggende relevans for næringsliv. Omfatter også mobilitetssøknader til andre forskningsinstitusjoner og andre mindre prosjekter uten næringsrelevans

BFE har samarbeid med næringsliv i mange forskningsprosjekter innenfor et bredt spekter av finansieringskilder. Det er også et faktum at flere fagmiljø ved BFE har sin FoU-aktivitet innenfor områder der samarbeid med næringsliv ikke er så lett å få til. Enten fordi det er få næringsaktører å ha faglig samarbeid med, eller så er forskningsområdet mer aktuelt for andre målgrupper, som for eksempel forvaltning.

Finansieringskilder

Det er viktig å være oppmerksom på at det ikke er finansieringskilden som definerer om prosjektene involverer næringsliv og industripartnere, men at det er programmene og utlysningene til hver finansieringskilde som setter rammene for dette. Nasjonal rapportering ([DBH](#)) og UiT kategoriserer eksternt finansiering innenfor tre hovedkategorier – Norges

forskningsråd (NFR)/Regionalt forskningsfond (RFF), EU og øvrig BOA. Innenfor øvrig BOA klassifiseres dette ytterligere ved at det skilles mellom oppdragsforskning og bidragsforskning, som igjen kategoriseres i fire inndelinger basert på finansieringskilde. Også innenfor BOA gir tradisjonelle tabelloppstillinger et noe upresist bilde om forskningen involverer industripartner eller har næringsrelevans.

NFR administrerer et bredt spekter av programmer og utlysninger, fra rene grunnforskningsprosjekter som FRIPRO og Senter for fremragende forskning (SFF), til mer rendyrkede ordninger for industri som Skattefunn og innovasjonsprosjekter for næringslivet. BFE har tradisjonelt vært mer aktive på forskerstyrte søknadsarenaer, noe som trolig er gjeldene for de fleste universitetene i Norge.

Innenfor EUs tre pilarer i H2020, betinger både «Societal challenges» og «Industrial Leadership» at det er med industripartnere i prosjektene. Fagmiljø ved BFE har hatt relativ stor suksess på Societal challenges, mens vi ikke har vært med på prosjektsøknader til Industrial Leadership. I pilaren «Excellent science», som blant annet omfatter ERC og Marie Skłodowska-Curie, er det normalt ikke påkrevd å ha med industripartnere og prosjektene er forskerstyrte. Men, det kan styrke søknader hvis prosjekter involverer industri, for eksempel bedriftshospitering i Marie Skłodowska-Curie søknader.

Øvrig BOA er som tidligere nevnt en sekkepost for alle andre finansieringskilder enn NFR og EU. Ved UiT er Helse-nord den største finansieringskilden, men slike tilskudd er stort sett avgrenset til Helsefak. De største finansieringskildene for BFE har vært Framsenterets flaggskip, FHF-fondet, Tromsø forskningsstiftelse, DIKU (SIU), og direktorater (NORAD, Miljødirektoratet) og departementer (UD, NFD). Øvrig BOA er også dominert av bidragsprosjekter, men noe oppdragsvirksomhet er gjennomført for departement og næringsliv.

Potensial for samarbeid med næringsliv

Selv om analysen vil gi en interessant kartlegging av historiske forhold, er det enda viktigere å fokusere på potensialet ved BFE og hvilke muligheter som eksisterer regionalt og nasjonalt.

Det er et ytterligere potensial for rene gaver og tilskudd fra norsk næringsliv, og ved BFE bør det være muligheter for flere gaver fundamentert i gode ideer og initiativ. Nærliggende næringer inkluderer fiskeri- og havbruk, petroleum, reiseliv og innen bank- og finans. Det er dog ikke veldig mange «rike onkler» i Nord-Norge, så initiativ bør trolig rettes mot større nasjonale selskaper og interesseorganisasjoner. I rapporten tas det sikte på å se nærmere på aktuelle bransjer og mulighetsrom.

Videre har BFE potensial til å i større grad være FoU-partner nasjonale og internasjonale offentlig finansierte virkemidler beregnet for industri. Slike virkemidler inkluderer skattefunnordningen, innovasjons- og kompetanseprosjekter for næringslivet, prosjekter gjennom Innovasjon Norge og innovasjonsprosjekter gjennom EUs virkemiddelapparat i H2020 og kommende Horizon Europe. Innenfor disse finansieringsordningene er instituttsektoren gjerne dominerende, og historiske og institusjonelle forhold ligger bak en slik dominans. Den «klassiske» fordelingen i forskning har gjerne vært at universitetene fokuserer på grunnforskning og så har instituttsektoren tatt seg av forskning for industri og næringsliv. Selv om dette ikke er gjeldene i dag, har instituttsektoren både en innstilling og et apparat som er mer innrettet mot forskning for industri og næringsliv. For å styrke oss på dette området bør det arbeides på flere plan.

- Ideer og prosjektinitiativ må selges inn til næringsaktørene
- Endret innstilling og økt vilje hos forskerne til å arbeide med problemstillinger som ikke er direkte koblet til ens egne faglige primærinteresser
- Økt administrativ kompetanse på relevante finansieringsordninger og instrumenter

Videre har BFE et potensial til å i styrke samhandling med næringsliv både i master og bachelorutdanningene, men kanskje særlig innenfor etter- og videreutdanning. Satsing på EVU blir en del av UiTs virksomhetsplan i 2020 og fakultetet vil ta dette opp i årsplan for 2020.

Mål om økt eksterntfinansiert virksomhet

Samarbeid med industriaktører i forskningsprosjekter må ses i sammenheng med BFE og UiTs målsettinger om å øke den eksterntfinansierte virksomheten. I så måte kan flere oppdragsprosjekter, gaver og prosjekter for industripartnere være bidrag for å oppnå dette. Økt involvering av industripartner kan nok også bidra til å styrke innvilgelsesrate på enkelte søknader. Samtidig bør BFE ivareta at majoriteten av forskningen er forskerstyrt innenfor rammene av institusjonen strategiske satsingsområder. Bidragsprosjekter fundamentert i nysgjerrigdreven forskning bør fortsatt være hjørnesteinen i forskningsaktiviteter ved BFE. Dette kan gjerne være i samarbeid med næringsaktører der dette er aktuelt og relevant.

Kathrine Tveiterås

dekan

–

Kathrine.tveiteras@uit.no

77 64 60 01

Terje Aspen

direktør

–

Terje.aspen@uit.no

77 64 60 03

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur